

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру
(Магистратура)**

**Послевузовское образование
(Магистратура)**

**ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ
ТИПОВЫЕ УЧЕБНЫЕ ПРОГРАММЫ**

**6M010800 – «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы
Специальность 6M010800 – «Физическая культура и спорт»**

Алматы, 2016

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

**Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру
(Магистратура)**

БЕЙІНДІК БАҒЫТ

«СПОРТТЫ БАСҚАРУДЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУЛЫ-ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ»

ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің коды: SBUEN 5301

1 кредит

6M010800 – «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы

Кәсіптік пәндер

Алматы

АЛҒЫСӨЗ

1 Бакалавриаттың 6M010800 - «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы бойынша Қазақ спорт және туризм академиясында **құрастырылған және әзірленген**

2 **РЕЦЕНЗЕНТТЕР: Шепетюк Н.М.** - п.ғ.к., Қазақ Ұлттық университетінің доценті;
Пресняков И.Н. - п.ғ.к., Қазақ спорт және туризм академиясының Спорттық ойындар кафедрасының меңгерушісі.

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігімен 30 маусымда 2016 ж. **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ.**

4. **Типтік оқу бағдарламасы** Қазақстан Республикасының 6M010800 - «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы бойынша 2016 жылғы типтік оқу жоспары негізінде жасалған.

5. Бағдарламаны басылымға ұсынуға нұсқау берген «Дене шынықтыру және спорт» Республикалық оқу-әдістемелік секциясы.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің рұқсатынсыз осы типтік бағдарламасын көбейтуге және таратуға рұқсат етілмейді

МАЗМҰНЫ

1 МОДУЛЬ. МЕНЕДЖМЕНТ ЖӘНЕ БАСҚАРУ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

2 МОДУЛЬ. ЗАМАНАУИ КЕЗЕҢДЕГІ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ДАМУ

3 МОДУЛЬ. ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТ САЛАСЫНДАҒЫ ҚАРАМА-ҚАЙШЫЛЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

4 МОДУЛЬ. ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУ

5 МОДУЛЬ. ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫ ЖАРНАМАЛАУ ЖӘНЕ ҮГІТ-НАСИХАТ ӘДІСТЕРІМЕН БАСҚАРУ

6 МОДУЛЬ. СПОРТТАҒЫ ҚАРЖЫ МЕНЕДЖМЕНТІ

7 МОДУЛЬ. СПОРТШЫНЫҢ АГЕНТТІК ҚЫЗМЕТІ МЕН ДАМУЫН БАСҚАРУ

А Қосымшасы. МӨЖ ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕ САБАҚТАРЫНЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ТІЗІМДЕРІ

Б Қосымшасы. ПАЙДАЛАНУҒА ҰСЫНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

ТҮСІНІКТЕМЕ

Осы типтік бағдарлама 6M010800 - «Дене шынықтыру және спорт» мамандығына арналып және барлық талаптарға сай жазылған.

Пәнді оқытудың **мақсаты:**

«Спортты басқарудың ұйымдастырулы-әдістемелік негіздері» пәнінің негізгі мақсаты және спорт саласындағы басқару қызметін игеру мен дағдыларын қалыптастыру.

Пәнді оқытудың міндеттері:

- басқару жөніндегі теориялық білім алу;
- магистранттардың басқару қызметінің тәжірибелік дағдыларын алуы;
- магистранттарды дене шынықтыру және спорттағы басқару жүйесімен таныстыру;
- магистранттарды шетелдегі дене шынықтыруды және спортты басқарумен таныстыру.

Курс аяқталғанда магистрант **білуі қажет:**

- пәннің спорттық тәжірибедігі рөлі мен ғылыми мазмұнын;
- дене шынықтыру мен спортты басқарудағы теориялық және ғылыми негіздерін;
- басқарудың негізгі қызметін;
- дене шынықтыру мен спорттағы маркетинг негіздерін;
- халықаралық спорттық қозғалысты басқару тәжірибесін.

Игеруі қажет:

- дене шынықтырудың және спорттың дамуы құжаттарын жоспарлауды;
- спорттық команда мен ұйымдарды басқару;
- қаржы құжаттарын құру;
- дене шынықтыру және спорт саласындағы маркетингтік қызметті іске асыруды.

Жалпы кәсіби құзыреттілік:

- жартылай кәсібилігінің, жоғары білімді маман ретінде жалпы кәсіби міндеттерді шешуге даярлық құзыреттілігі;
- дене шынықтыру және спорттық білім беру саласындағы теориялық, әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастыру-басқарушылықтың жалпы мәселелеріне бағытталған құзыреттілік;
- оқу және спорттық ұйымдастыруды басқару жұмысын жоспарлауға бағытталған құзыреттілік;
- менеджмент саласы жүйесі қызметтерін қамтамасыз етуге бағытталған құзыреттілік.

Арнайы құзыреттілік:

- магистрантты еңбек пен осы қызмет нысанына даярлау;
- дене шынықтыру мен спорттағы басқарудың ұйымдастыру-әдістемелік дидактикалық біліктілігі мен дағдыларын қалыптастыру;

- ғылыми зерттеуді ұйымдастыру, әдістемелік басқару, жоспарлау қызметінің алгоритмін игеру.

Пререквезиттері: жоқ.

Постреквезиттері: кәсіби қызметте тәжірибелік біліктілік пен білімдерді қолдану.

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

1 МОДУЛЬ. МЕНЕДЖМЕНТ ЖӘНЕ БАСҚАРУ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

«Спортты басқарудың ұйымдастырулы-әдістемелік негіздері» пәнін оқыту үлгісі.

Міндеттері, пәннің әдістемелік негіздері және зерттеу әдістері. Дене шынықтыру қызметкерлеріне ұйымдастыру-басқару дайындығының тәжірибелік маңызы. Қоғамды басқарудағы ғылыми деңгейін жоғарылату мәселелері.

Өртүрлі саладағы дене шынықтыру қызметкерлерінің ұйымдастыру-басқару дайындығының мақсаты мен мазмұны.

2 МОДУЛЬ. ЗАМАНАУИ КЕЗЕҢДЕГІ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ДАМУ

«Дене шынықтыру қозғалысы» және «Дене шынықтыру және спорт» түсініктерінің өзара қатынастары. Дене шынықтыру және спорттың әлеуметтік қызметінің мемлекеттік қызметтерімен байланысы. Әлеуметтік басқару сипаттамасы, әлеуметтік басқарудың бағыттары. Әлеуметтік басқару теориясының құрылымы мен негізгі түсініктері. Өзін-өзі басқару жүйесінің түсініктері. Басқарудағы қызметтер, қағидалар мен әдістері. Басқару кезеңдері. Басқарудың негізгі қызметтері мен басқару кезеңдерінің байланысы. Басқаруға әсер ету ерекшелігі. Дене шынықтыру мен спортты басқару жеке әлеуметтік басқару саласы ретіндегі сипаттамасы. Дене шынықтыру және спортты мемлекеттік және қоғамдық басқару ерекшеліктері. Дене шынықтыру мен спорт жүйесіндегі қарым-қатынасты басқарудың мөлшерлік базасы.

3 МОДУЛЬ. ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТ САЛАСЫНДАҒЫ ҚАРАМА-ҚАЙШЫЛЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

Дене шынықтыру мен спортты басқарудағы мемлекеттік органдар. Мемлекеттік органдардың түсінігі мен құқықтық шарттары. Мемлекеттік басқару органдарының құзыреттілігі. Дене шынықтыру және спортты басқарудағы мемлекеттік органдардың жіктелуі. Дене шынықтыру және спорттағы Комитет жүйесі. Комитет пен атқару істерінің құзыреттілік ерекшеліктері. Дене шынықтыру мен спортты басқарудағы мемлекеттік органдардың орталық органдармен өзара қатынас негіздері. Дене шынықтыру және спорт Комитетінің аппарат құрылымы. Дене шынықтыру мен спортты басқарудағы қоғамдық органдар. Дене шынықтыру және спорт саласындағы қоғамдық ұйымдардың түсінігі мен жіктелуі. Халық арасындағы спорттық және сауықтыру, дене шынықтыру-бұқаралық жұмыстарын ұйымдастырудағы қоғамдық ұйымның атқаратын рөлі.

Қоғамдық ұйымдар жүйесіндегі дене шынықтыру мен спортты басқару.

4 МОДУЛЬ. ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСҚАРУ

Пікірталас, бақталастық пайда болуы. Қарсы сөйлеу, пікірталасты тудыратын мәселе. Дене шынықтыру мен спорттағы пікірталас түрлері: ұйымдастыру, топтық, жеке, көзделген, кездейсоқ.

Пікірталасты шешу түрлері мен тәсілдері.

Дене шынықтыру-спорттық қызметті басқару құқығы. Спорттық төрешілік сот, анық пікірталасты шешу құзыреттілігі.

Бүкіләлемдік допингке қарсы агенттік.

5 МОДУЛЬ. ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫ ЖАРНАМАЛАУ ЖӘНЕ ҮГІТ-НАСИХАТ ӘДІСТЕРІМЕН БАСҚАРУ

Әлеуметтік топ пен тұлғаларды басқару жүйесін жарнамалау мен үгіт насихаттау. Салауатты өмір салтын және дене шынықтыру мен спортты көркейтуді қалыптастыру. Дене шынықтыру мен спорт саласындағы жарнама мен үгіт насихаттарды жүргізу әдістері мен түрлері.

6 МОДУЛЬ. СПОРТТАҒЫ ҚАРЖЫ МЕНЕДЖМЕНТІ

Спорттық бизнесті басқару тиімділігі. Спорттық ұйымдардағы қаржы менеджерлерінің міндеттері мен қызметі. Инвестиция және қаржылық есеп. Маркетинг пен бизнес жоспарын басқару. Демеуші және оны спортқа әкелу. Билет бизнесі. Көрсетілім құқығын сату және сатып алу.

7 МОДУЛЬ. СПОРТТАҒЫ ҚАРЖЫ МЕНЕДЖМЕНТІ

Спорттағы агенттік қызмет. Спорттағы нормативтік, жеке қасиеті. Спортшының жеке және жұмыскерлік қасиетін іске асыру тәсілдері. Спортшы мен жаттықтырушының құқығын қорғау. Спортшы мен жаттықтырушының өзара қарым-қатынасы.

МӨЖ ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚТАРДЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ТІЗІМДЕРІ.

1. Дене шынықтыру мен спортты басқарудың теориялық негіздері.
2. Дене шынықтыру мен спортты басқару жүйесі.
3. Дене шынықтыру мен спортты мемлекеттік басқару.
4. Дене шынықтыру мен спортты қоғамдық басқару.
5. Дене шынықтыру қозғалысының алғашқы тобы.
6. Дене шынықтыру мен спорт дамуын жоспарлау.
7. Дене шынықтыру кадрларын даярлау.
8. Дене шынықтыру мен спортты қаржыландыру.
9. Дене шынықтыру мен спортты қаржылай-техникалық қамтамасыз ету.
10. Спорттық және буқаралық сауықтыру жұмыстары.
11. Дене шынықтыру мен спорттық ұйымдарды есепке алу.
12. Бақылауды ұйымдастыру.
13. Шетелдердегі дене шынықтыру және спорт.
14. Халықаралық спорттың қозғалыстарды басқару.
15. Басқару теориясының негізгі түсініктері.
16. Дене шынықтыру мен спорттық мекемелер
17. Мектептегі дене тәрбиесін ұйымдастыру.
18. Істің орындалуын тексеру және бақылау.
19. Тексеру және есептеу.
20. Спорттық ғимараттардың түрлері.
21. Дене шынықтыру мен спорттағы басқару әдісі.
22. Басқарудың құқықтық факторлары.
23. Қазақстан Республикасының дамыған елдер мен қарым-қатынас жасау түрлері.
24. Кәсіби және жоғары жетістіктер шарты.
25. Қазақстан Республикасының алдыңғы қатарлы елдермен спорттық қарым-қатынас түрлері мен қағидалары.
26. Халықаралық Олимпиада комитетінің ұйымы.
27. Ұлттық Олимпиада комитетінің Бас Ассамблеясы (ҰОКБА).
28. Спорт түрлерінің халықаралық федерациялары.
29. Аймақтық спорттық қағидалар мен жарыстар.
30. Заманауи олимпиадалық қозғалыстың мәселелері.

ПАЙДАЛАНУҒА ҰСЫНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиет:

- 1 Баженов А.А., Баженов А.Е., Какузин В.А. Инновационные организационно-педагогические условия подготовки спортивных менеджеров: учебное пособие. - М: МГАФК, 2002. - 98 с.
- 2 Камалетдинов В.Г. Развитие культуры управления физкультурно-спортивной деятельностью: дис. док. пед. наук: 13.00.04. - Челябинск, 2002. - 357 с.
- 3 Галкин В.В. Экономика и управление физической культурой и спортом: учебное пособие для вузов. – Ростов- на-Дону: Феникс-2006.
- 4 Демидова А.Л. Менеджмент в физической культуре и спорте. - Санкт-Петербург: Современный гуманитарный университет, 2001. - 193 с.
- 5 Уваров В.Н. Управление физической культурой и спортом. - Алматы: школа спортивного бизнеса «Атлант», 2003. - 91 с.
- 6 Зубарев Ю.А., Сучилин А.А. Менеджмент и маркетинг в сфере физической культуры и спорта. – Волгоград: Офсет, 2003. - 178 с.
- 7 Переверзин И.И. Искусство спортивного менеджмента. - М.: Советский спорт, 2004. - 416 с.

Қосымша әдебиет:

- 1 Воинов В.Э., Судакова Г.Г. Управление физической культурой и спортом: учебно-методические указания для подготовки к практическим занятиям.- Алматы, 2000.
- 2 Кульназаров А.К. Совершенствование системы управления физкультурным движением Республики Казахстан: Сб.: «Совершенствование управления физкультурным движением». - Алматы: Арыс, 1998.
- 3 Менеджмент и маркетинг в спорте: Краткий словарь-справочник.- М.: РГИФК, 1993.

Қурастырушылар: В.Е. Воинов– ҚазСТА доценті;
С.А. Абилдабеков - ДШЖСТН кафедрасының аға оқытушысы.
Р.Б. Лесбекова – б.ғ.к., доцент

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

**Послевузовское образование
Магистратура**

ПРОФИЛЬНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

**«ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ
СПОРТОМ»**

Код: ОМОУС 5301

1 кредит

Специальность 6М010800 – «Физическая культура и спорт»

Профилирующие дисциплины

Алматы

ПРЕДИСЛОВИЕ

1. РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Казахской академией спорта и туризма по специальности магистратуры 6М010800 - «Физическая культура и спорт»

2 РЕЦЕНЗЕНТЫ: Шепетюк М.Н. - к.п.н., профессор Казахской академии спорта и туризма;

Пресняков И.Н. - к.б.н., заведующий кафедрой Спортивных игр Казахской академии спорта и туризма

3.СОГЛАСОВАНА И ВВЕДЕНА В ДЕЙСТВИЕ Министерством образования и науки Республики Казахстан 30 июня 2016 г.

4.Типовая учебная программа **РАЗРАБОТАНА** в соответствии с Типовым учебным планом 2016 года специальности 6М010800 - «Физическая культура и спорт»

5.Рассмотрена на заседании Республиканской учебно-методической секции специальности «Физическая культура и спорт»

Настоящая типовая учебная программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства образования и науки Республики Казахстан

СОДЕРЖАНИЕ

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

МОДУЛЬ 1. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ УПРАВЛЕНИИ И МЕНЕДЖМЕНТЕ

МОДУЛЬ 2. РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ В СОВРЕМЕННЫЙ ПЕРИОД

МОДУЛЬ 3. СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ

МОДУЛЬ 4. УПРАВЛЕНИЕ КОНФЛИКТАМИ В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА

МОДУЛЬ 5. УПРАВЛЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ СРЕДСТВАМИ РЕКЛАМЫ И ПРОПАГАНДЫ

МОДУЛЬ 6. ФИНАНСОВЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СПОРТЕ

МОДУЛЬ 7. АГЕНТСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И УПРАВЛЕНИЕ КАРЬЕРОЙ СПОРТСМЕНА

Приложение А. Примерный перечень тем практических занятий и СРМ

Приложение Б. Список рекомендуемой литературы

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Настоящая типовая программа написана в соответствии с предъявляемыми требованиями и предназначена для специальности 6М010800 - «Физическая культура и спорт».

Цель преподавания дисциплины: Основная цель преподавания предмета «Организационно-методические основы управления физической культурой и спортом» - вооружить магистрантов основами знаний, умений и навыков управленческой деятельности в сфере физической культуры и спорта.

Задачи преподавания дисциплины:

- получение магистрантами теоретических знаний в области управления;
- получение магистрантами практических навыков управленческой деятельности;
- ознакомление магистрантов с системой органов управления физкультурой и спортом;
- ознакомление магистрантов с управлением физической культурой и спортом за рубежом.

Магистрант по окончании курса должен

Знать:

- содержание научной дисциплины и ее роль в спортивной практике;
- теоретические и научные основы управления физической культурой и спортом;
- основные функции управления;
- основы маркетинга в физической культуре и спорте;
- опыт управления международным спортивным движением.

Уметь:

- составлять документы планирования развития физической культуры и спорта;
- управлять спортивной командой и организацией;
- составлять финансовую документацию;
- осуществлять маркетинговую деятельность в области физкультуры и спорта.

Общепрофессиональные компетенции:

- компетенции, обеспечивающие полипрофессионализм, готовность к решению общепрофессиональных задач специалистов с послевузовским образованием;
- компетенции, ориентированные на общие теоретические, социально-экономические и организационно-управленческие вопросы в образовательной сфере физической культуры и спорта;
- компетенции, направленные на планирование и организацию работы учебного и спортивного коллектива;
- компетенции, направленные на ресурсное обеспечение деятельности, систему менеджмента качества и т.д.;

Специальные компетенции:

-подготовка магистранта к конкретным для данной деятельности объектам и предметам труда;

- формирование дидактических умений и навыков организационно-методического управления физической культурой и спортом;

- овладение алгоритмами деятельности по моделированию, проектированию, научным исследованиям в организационно-методическом управлении.

Пререквизиты: нет

Постреквизиты: применение знаний и практических умений в профессиональной деятельности.

СОДЕРЖАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ

МОДУЛЬ 1. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ ОБ УПРАВЛЕНИИ И МЕНЕДЖМЕНТЕ

Предмет «Организационно-методические основы управления физической культурой и спортом», порядок его изучения.

Задачи, методологические основы предмета и методы исследования. Значение организационно-управленческой подготовки в практической деятельности физкультурных работников. Проблемы повышения уровня научного управления обществом. Цель и содержание организационно-управленческой подготовки физкультурных работников различных категорий.

МОДУЛЬ 2. РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ В СОВРЕМЕННЫЙ ПЕРИОД

Взаимоотношение понятий «Физическая культура и спорт» и «Физкультурное движение». Взаимосвязь социальных функций, физической культуры и спорта с функциями государства. Характеристика социального управления, характер - назначение социального управления. Структура и основные понятия теории социального управления. Понятие о самоуправляемых системах. Функции, принципы и методы управления. Управленческий цикл и его стадии. Взаимосвязь стадий управленческого цикла с основными функциями управления. Сущность управленческого воздействия. Характеристика управления физической культурой и спортом как самостоятельной отрасли социального управления. Соотношение государственного и общественного управления физической культурой и спортом. Нормативная база, регулирующая отношения между звеньями системы физической культуры и спорта.

МОДУЛЬ 3. СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ

Государственные органы управления физической культурой и спортом. Понятие и правовое положение государственного органа. Сущность государственного управления. Разграничение компетенции органов государственной власти и органов государственного управления.

Классификации органов государственного управления физической культурой и спортом. Система Комитета по спорту и физической культуре. Особенность компетенции Комитета и его органов на местах. Основы взаимоотношений центральных и местных органов государственного управления физической культурой и спортом. Структура аппарата Комитета по ФиС. Общественные органы управления физической культурой и спортом. Понятие и классификация общественных организаций в сфере физической культуры и спорта. Роль общественных организаций в организации физкультурно-массовой, спортивной и оздоровительной работы среди

населения. Управление физической культурой и спортом в системе общественных организаций.

МОДУЛЬ 4. КОНФЛИКТЫ В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА

Источники конфликтов. Противоречия, как источник создания конфликтной ситуации. Виды конфликтов в физической культуре и спорте: организационные и предметные, межгрупповые и межличностные, преднамеренные и непреднамеренные. Приемы и способы разрешения конфликтов

Правовое управление в физкультурно-спортивной деятельности.

Спортивный арбитражный суд, его компетенции и полномочия при разрешении конфликтов.

Всемирное антидопинговое агентство.

МОДУЛЬ 5. УПРАВЛЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ СРЕДСТВАМИ РЕКЛАМЫ И ПРОПАГАНДЫ

Реклама и пропаганда в системе управления поведением индивидов и социальных групп. Формирование привлекательного имиджа физической культуры, спорта и здорового образа жизни. Формы, методы и инструменты ведения рекламы и пропаганды в сфере физической культуры и спорта.

МОДУЛЬ 6. ФИНАНСОВЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СПОРТЕ

Эффективное управление спортивным бизнесом. Задачи и функции финансового менеджера в спортивных организациях. Финансовый анализ и инвестиции. Управление маркетингом и бизнес-проектами. Спонсорство и привлечение спонсоров. Билетный бизнес. Купля-продажа прав трансляции.

МОДУЛЬ 7. АГЕНТСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И УПРАВЛЕНИЕ КАРЬЕРОЙ СПОРТСМЕНА

Агентская деятельность в спорте. Корпоративная, личная и деловая репутация в спорте.

Способы реализации личной и деловой репутации спортсменов. Правовая защита спортсменов и тренеров. Функции промоутера в спорте и взаимоотношения со спортсменом и тренером.

Примерный перечень тем практических занятий и СРМ

- 1 Теоретические основы управления физической культурой и спортом
- 2 Система управления физической культурой и спортом
- 3 Государственное управление физической культурой и спортом
- 4 Общественное управление физической культурой и спортом
- 5 Первичные звенья физкультурного движения
- 6 Планирование развития физической культурой и спортом
- 7 Подготовка физкультурных кадров
- 8 Финансирование физической культуры и спорта
- 9 Материально-техническое обеспечение физической культуры и спорта
- 10 Организация массовой физкультурно-оздоровительной и спортивной работы
- 11 Учет в физкультурных и спортивных организациях
- 12 Организация контроля
- 13 Организация физической культуры и спорта за рубежом
- 14 Управление международным спортивным движением
- 15 Основные понятия теории управления
- 16 Физкультурно-спортивные организации
- 17 Организация физического воспитания школьников
- 18 Контроль и проверка исполнения
- 19 Учет и отчетность
- 20 Типовые штаты спортивных сооружений
- 21 Методы управления физической культурой и спортом
- 22 Правовые факторы управления
- 23 Формы установления спортивных контактов РК с развивающимися странами
- 24 Любительский и профессиональный спорт
- 25 Принципы и формы спортивного сотрудничества РК с передовыми странами
- 26 Организация международного Олимпийского комитета
- 27 Генеральная Ассамблея национальных Олимпийских комитетов (ГАНОК)
- 28 Международные федерации по видам спорта
- 29 Региональные спортивные объединения и соревнования
- 30 Основные проблемы современного олимпийского движения

СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Основная литература

- 1 Баженов А.А., Баженов А.Е., Какузин В.А. Инновационные организационно-педагогические условия подготовки спортивных менеджеров: учебное пособие. - М: МГАФК, 2002. - 98 с.
- 2 Камалетдинов В.Г. Развитие культуры управления физкультурно-спортивной деятельностью: дис. док. пед. наук: 13.00.04. - Челябинск, 2002. - 357 с.
- 3 Галкин В.В. Экономика и управление физической культурой и спортом: учебное пособие для вузов. – Ростов- на-Дону: Феникс-2006.
- 4 Демидова А.Л. Менеджмент в физической культуре и спорте. - Санкт-Петербург: Современный гуманитарный университет, 2001. - 193 с.
- 5 Уваров В.Н. Управление физической культурой и спортом. - Алматы: школа спортивного бизнеса «Атлант», 2003. - 91 с.
- 6 Зубарев Ю.А., Сучилин А.А. Менеджмент и маркетинг в сфере физической культуры и спорта. – Волгоград: Офсет, 2003. - 178 с.
- 7 Переверзин И.И. Искусство спортивного менеджмента. - М.: Советский спорт, 2004. - 416 с.

Дополнительная литература:

- 1 Воинов В.Э., Судакова Г.Г. Управление физической культурой и спортом: учебно-методические указания для подготовки к практическим занятиям.- Алматы, 2000.
- 2 Кульназаров А.К. Совершенствование системы управления физкультурным движением Республики Казахстан: Сб.: «Совершенствование управления физкультурным движением». - Алматы: Арыс, 1998.
- 3 Менеджмент и маркетинг в спорте. Краткий словарь-справочник.- М.: РГИФК, 1993.

Составитель:

1.Воинов В.Е. – доцент КазАСТ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

**Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру
(Магистратура)**

ҒЫЛЫМИ ЖӘНЕ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БАҒЫТ

**«ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ
НЕГІЗДЕРІ»**

ТИПТІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің коды: DshSGPN 5301

2 кредит

6M010800 – «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы

Кәсіптік пәндер

Алматы

АЛҒЫСӨЗ

1. Магистратураның 6M010800 - «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы бойынша Қазақ спорт және туризм академиясында **құрастырылған және әзірленген**

2. **РЕЦЕНЗЕНТТЕР: Жунусбеков Ж.** – п.ғ.к., ҚР БҒМ Дене шынықтыру Ұлттық ғылыми-практикалық орталық;

Дельвер П.П. - п.ғ.к., Қазақ спорт және туризм академиясының профессоры.

3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігімен 30 маусымда 2016 ж. **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ.**

4. **Типтік оқу бағдарламасы** Қазақстан Республикасының 6M010800 - «Дене шынықтыру және спорт» мамандығы бойынша 2016 жылғы типтік оқу жоспары негізінде жасалған.

5. Бағдарламаны басылымға ұсынуға нұсқау берген «Дене шынықтыру және спорт» Республикалық оқу-әдістемелік секциясы.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің рұқсатынсыз осы типтік бағдарламасын көбейтуге және таратуға рұқсат етілмейді

МАЗМҰНЫ

ТҮСІНІК ХАТ

Кіріспе

1 МОДУЛЬ. КӘСІБИ БІЛІМ БЕРУ ҚҰРЫЛЫМЫНДАҒЫ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ

2 МОДУЛЬ. СТУДЕНТТЕРДІҢ БОЙЫНДА ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТАҒЫ БІЛІМДІЛІГІН, БІЛІКТІЛІГІН ЖӘНЕ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

3 МОДУЛЬ. «ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУДЫҢ ЖӘНЕ СПОРТТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІНІҢ» ҚҰРЫЛЫМДЫ-МАЗМҰНДЫҚ ҚҰРАМДАСТАРЫ

4 МОДУЛЬ. СТУДЕНТТЕРДІҢ ДЕНЕ ДАЯРЛЫҒЫН БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

5 МОДУЛЬ. ЖОО-НЫҢ ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ КАФЕДРАСЫ МЕН СПОРТТЫҚ КЛУБТЫҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

А қосымшасы ӘДІСТЕМЕЛІК (СЕМИНАРЛЫҚ) ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚТАР ТАҚЫРЫПТАРЫ ТІЗІМІНІҢ ҮЛГІСІ

Б қосымшасы ПАЙДАЛАНУҒА ҰСЫНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

ТҮСІНІКТЕМЕ

Осы типтік бағдарлама ұсынылған талаптарға сәйкес жазылған және ғылыми-педагогикалық бағыттағы 6M010800 - «Дене шынықтыру және спорт» мамандығының магистрлерін даярлауға арналған.

Пәнді оқыту мақсаты: дене шынықтыру және спорттың ғылыми-педагогикалық негіздері саласында магистранттардың бойында терең кәсіби білім мен практикалық қызметінде педагогикалық дағдыны қалыптастыру.

Пәнді оқыту міндеттері:

1. Оқытудың кредиттік жүйесі жағдайында «Дене шынықтыру және спорт» бағыты бойынша нарықтық типтегі ЖОО-ның ғылыми-педагогикалық моделін зерттеу.

2. Кәсіби білім беру құрылымындағы дене шынықтырудың орнын айқындау.

3. ЖОО студенттерінің дене дайындығының ерекшеліктерін зерттеу.

4. ЖОО-да теориялық және практикалық сабақтарды өткізу әдістері мен тәсілдерін игеру.

5. ЖОО-да ғылыми-зерттеу және әдістемелік жұмыстар әдістемесін меңгеру.

Пәнді оқып-үйрену жоғары мектепте дене шынықтыру және спорт саласындағы ұйымдастырушылық-басқарушылық дағдыларды қалыптастыруға әсер етеді.

Білім мен біліктің ең төменгі шегі. Курсты аяқтағаннан кейін магистранттар білуі тиіс:

- дене шынықтыру сабағын өткізу әдістемесін;

- жоспарлау, есеп беру және бақылау құжаттарын жасау әдістемесін;

- студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру әдістемесін.

Олар білуі қажет:

- ЖОО-да оқу, әдістемелік және жаттығу сабақтарын өткізуді;

- бұқаралық дене шынықтыру-сауықтыру шараларын жоспарлауды және ұйымдастыруды;

- спорттық жарыстарды өткізуді;

- қоғамдық-дене шынықтыру мамандарын даярлауды ұйымдастыруды;

- студенттердің дене дайындығының нормативтерін қабылдауды ұйымдастыруды.

Пререквизиттері: жоқ

Постреквизиттері: білім мен практикалық білікті кәсіби қызметте қолдана білу.

Жалпы кәсіби құзыреттіліктер:

- дене шынықтыру және спорт саласындағы жоғары білімді маманның жалпы кәсібилік міндеттерді шешу мен мамандану үшін база құруға дайындығы, кәсібилікті қамтамасыз ететін құзыреттіліктер:

- дене шынықтыру және спорт саласында білім берудегі жалпы теориялық, әлеуметтік-экономикалық және ұйымдастырушылық-басқарушылық сұрақтарына бағдарланған құзыреттіліктер;

- оқу және спорт ұжымындағы жұмыстарды жоспарлау мен ұйымдастыруға бағытталған құзыреттіліктер;

- қызметті ресурстық қамтамасыз етуге, еңбек сапасының менеджменті жүйесі және т.б. бағытталған құзыреттіліктер;

Арнайы құзыреттіліктер (кәсіби-функционалды және кәсіби-коммуникативтік білім және білік):

- нысанның және еңбек құралының нақты көрсетілген бағыты бойынша маман даярлау;

- моделдеу, жобалау, нақты кәсіби саладағы ғылыми-зерттеу бойынша қызмет алгоритмін игеру;

- дидактикалық біліктілікті және дағдыларды қалыптастыру;

- спорттық ұжымдарды басқару мен орта мектеп пен БЖСМ оқушылары командаларымен қарым-қатынас жасау ерекшеліктерін жасап шығару.

Осындай кәсіби құзыреттіліктерді дамыту мүмкіндігі бірқатар тұлғалық мінез-құлықты, атап айтқанда, кәсіби қызығушылықтың болуымен, мамандыққа деген икемділік, қарама-қайшылықтың болмауын қамтамасыз етуі тиіс.

Аталмыш бағдарлама оқытудың барлық түріне арналған.

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

Кіріспе

«Дене шынықтыру және спорттың ғылыми-педагогикалық негіздері» пәні, міндеті және мазмұны».

Пәнді оқыту әдістері.

Дене шынықтыру және спорт бойынша мамандарды даярлау жүйесіндегі пәннің рөлі мен алатын орны.

Жаңа нарық типіндегі ЖОО моделі.

Білім беру жүйесіндегі жаңашыл жобалар.

Білім беру жүйесіндегі реформалар.

1 МОДУЛЬ. КӘСІБИ БІЛІМ БЕРУ ҚҰРЫЛЫМЫНДАҒЫ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ

Жоғары білім беру жүйесіндегі дене шынықтырудың рөлі мен алатын орны. ЖОО-дағы дене шынықтыру туралы ҚР «Білім туралы» және «Дене шынықтыру және спорт туралы» Заңдары.

Студенттердің денсаулықтарын нығайтудағы гимнастиканың, жеңіл атлетиканың, спорттық ойындардың, жүзудің, күш дайындығының және т.б. рөлі мен алатын орны.

Оқу сабақтарының түрлері бойынша кредит-сағаттарды бөлу.

Студенттерді топ бойынша бөлу (арнайы медициналық топ, дайындық және негізгі топ, спорттық жетілдіру тобы).

ЖОО-дағы дене шынықтырудың сабақтан тыс формалары.

2 МОДУЛЬ. СТУДЕНТТЕРДІҢ БОЙЫНДА ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТАҒЫ БІЛІМДІЛІГІН, БІЛІКТІЛІГІН ЖӘНЕ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Студенттердің жұмыс қабілеттерін бір қалыпта ұстап тұру, шаршағандықты шығару және қалпына келтіру үшін дене шынықтыру және спорттағы білім, білік және дағдыларын қалыптастыру.

ЖОО студенттерімен дене шынықтыру бойынша теориялық сабақтар (дәріс) өткізу. Дәріс тұсаукесері. Электронды оқулықтыр. Әдістемелік сабақтар.

Дене шынықтыру бойынша студенттермен әртүрлі біліктілік топтарда практикалық сабақтарды ұйымдастыру және өткізу.

Кәсіби-қолданбалы дене шынықтырудың ерекшеліктері.

Студенттердің болашақ мамандықтарына сәйкес дене шынықтыру бойынша практикалық сабақтарды ұйымдастыру және өткізу.

Студенттерді өзін-өзі бақылау және өзін-өзі бағалау тәсілдеріне оқыту. Оқытудың жаңашыл технологияларын және оқу үрдісінде СҒЗЖ пайдалану.

3 МОДУЛЬ. «ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУДЫҢ ЖӘНЕ СПОРТТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІНІҢ» ҚҰРЫЛЫМДЫ-МАЗМҰНДЫҚ ҚҰРАМДАСТАРЫ

Оқу жылы көлемінде спорт түрлерін өткізу кестесі. Білім берудің 4 жылына дене шынықтыру әдістері мен құралдарын жоспарлау.

ЖОО-дағы дене шынықтыру міндеттері. Негізгі дене қабілеттерін дамыту, студенттердің қозғалыс білігі мен дағдыларын қалыптастыру.

Студенттердің кәсіби-қолданбалы дене дайындығы.

Арнайы, дайындық, негізгі топтардағы және спорттық жетілдіру топтарындағы сабақтарды өткізудің әдістемелік және практикалық негіздері.

Оқу жоспарындағы гимнастика, жеңіл атлетика, спорттық ойындар, жүзу, күш дайындығы және спорттың басқа түрі бойынша сағаттарды бөлу.

Теориялық, әдістемелік және практикалық сабақтар көлемінің ара қатынасы.

4 МОДУЛЬ. СТУДЕНТТЕРДІҢ ДЕНЕ ДАЯРЛЫҒЫН БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

Студенттердің денсаулық деңгейін анықтау, оны реттеп отыру. Студенттердің денсаулық төлқұжаты, оны құрудың ұстанымдары мен әдістемесі.

Студенттердің дене дайындығына қойылатын нормативтік талаптар. ЖОО-ға арналған дене шынықтыру бағдарламасы. «Қазақстан Республикасы тұрғындарының физикалық дамуының Президенттік тестері» нормативтері.

Дене шынықтыру бойынша практикалық сабақтар барысында студенттердің дене дайындығы деңгейін бағалау.

Студенттердің дене дайындығының кезеңдік бақылауы. Дене шынықтыру бойынша студенттер білімінің рейтингтік бағасы.

Семестр бойынша студенттердің дене дайындығының қорытынды бақылауы.

5 МОДУЛЬ. ЖОО-НЫҢ ДЕНЕ ТӘРБИЕСІ КАФЕДРАСЫ МЕН СПОРТТЫҚ КЛУБТЫҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

ЖОО-ның спорт клубы өз алдына дене шынықтыру-спорттық ұйым ретінде. Дене тәрбиесі кафедрасы мен спорт клубы арасында дене шынықтыру-сауықтыру және спорттық жұмыстар бойынша міндеттерді бөлу.

Дене шынықтыру бойынша сабақтардың сабақтан тыс формаларын өткізу.

Бұқаралық дене шынықтыру-сауықтыру және спорттық шараларды өткізудегі дене тәрбиесі кафедрасы мен спорт клубының рөлі.

Спорт түрлері бойынша секция жұмыстарын ұйымдастыру және ондағы оқу-жаттығу сабақтарын өткізу.

Спорт түрлері бойынша жарыстарды ұйымдастыру және өткізу. Спорт түрлері бойынша қоғамдық дене шынықтыру активтерін және қазыларды дайындау.

ӘДІСТЕМЕЛІК (СЕМИНАРЛЫҚ) ЖӘНЕ ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚТАР ТАҚЫРЫПТАРЫ ТІЗІМІНІҢ ҮЛГІСІ

1. Білім беру жүйесіндегі жаңашыл жобалар. Білім беру жүйесіндегі реформалар.
2. Оқу сабақтарының түрлері бойынша кредит-сағаттарды бөлу әдістемесі.
3. ЖОО-дағы дене шынықтырудың сабақтан тыс түрлері.
4. Студенттерді топ бойынша бөлу (арнайы медициналық топ, дайындық және негізгі топ, спорттық жетілдіру тобы).
5. Дене шынықтыру бойынша әртүрлі медициналық топ студенттерімен практикалық сабақтарды ұйымдастыру және өткізу.
6. Оқу жылы көлемінде спорт түрлерін өткізу кестесі. Білім берудің 4 жылына дене шынықтыру әдістері мен құралдарын жоспарлау.
7. Оқу жоспарындағы гимнастика, жеңіл атлетика, спорттық ойындар, жүзу, күш дайындығы және спорттың басқа түрі бойынша сағаттарды бөлу.
8. Студенттердің денсаулық деңгейін анықтау, оны реттеп отыру.
9. Студенттердің денсаулық төлқұжаты, оны құрудың ұстанымдары мен әдістемесі, енгізу және талдау.
10. Дене шынықтыру бойынша практикалық сабақтар барысында студенттердің дене дайындығы деңгейін бағалау.
11. Семестр бойынша студенттердің дене дайындығының қорытынды бақылауы.
12. Дене шынықтыру бойынша сабақтардың сабақтан тыс түрлерін өткізу.
13. Спорт түрлері бойынша секция жұмыстарын ұйымдастыру және ондағы оқу-жаттығу сабақтарын өткізу.
14. Спорт түрлері бойынша жарыстарды ұйымдастыру және өткізу.
15. Спорт түрлері бойынша қоғамдық дене шынықтыру белсенділерін және қазыларды дайындау.

ПАЙДАЛАНУҒА ҰСЫНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиет:

- 1 ҚР «Білім туралы» Заңы.
- 2 ҚР «Дене шынықтыру және спорт туралы» Заңы 15.06. 2015 ж.
- 3 Дене шынықтыру және спорт жөніндегі ҚР Мемлекеттік бағдарламасы.
- 4 Гуськов С.И. Спортивный маркетинг.- Киев: Олимпийская литература, 1996.
- 5 Галкин В.В. Экономика и управление физической культурой и спортом: учебное пособие для ВУЗов.- Ростов –на –Дону. Феникс, 2006 .
- 6 Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта: учебное пособие для ВУЗов. - М.: Академия, 2007.
- 7 Курамшин Ю.Ф. Теория и методики физической культуры: учебник для ВУЗов. - М.: Советский спорт, 2004.

Қосымша әдебиеттер:

- 1 Баргунов И.С., Нестеров А.А. Физическая культура и спорт. Методология, теория, практика: учебное пособие для ВУЗов. - М.: Академия. 2006 .
- 2 Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Практикум по теории и методике физической культуры и спорта: Учебное пособие для ВУЗов. - М.: Академия, 2005.
- 3 Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасында бұқаралық спортты дамытуда кезек күттірмейтін шаралар туралы» Жарлығы 4 мамыр 1995 ж. , № 2261.
- 4 Воинов В.Э., Воинова Т.В. Система управления физической культурой и спортом в Казахстане: учебное пособие. - Алматы, КазГосЖенПУ, 2015.

Ғаламтор ресурстары

1. www.twirpx.com/files/physical_training/sports
2. opace.ru/b/teoriya_i_metodika_fizicheskoy_kultury
3. <http://cribs.me/pedagogika/uchenicheskii-kollektiv>;
4. <http://knowledge.allbest.ru/>
5. studopedia.org/1-67787.html
6. mirknig.com/2012/01/05/teoriya-i-metodika-fizicheskoy-kultury.html
7. www.0zd.ru/sport_i_turizm/metodika_prepodavaniya_fizicheskoy.html

Құрастырған: В. Е. Воинов - Қазақ спорт және туризм академиясының доценті;
А.Б. Дошыбеков - ДШСТН кафедрасының аға оқытушы.

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**Послевузовское образование
Магистратура**

Научное и педагогическое направление

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

**«НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ
И СПОРТА»**

Код NPOFKS 5301

2 кредита

Специальность 6M010800 – «Физическая культура и спорт»

Профилирующие дисциплины

Алматы

ПРЕДИСЛОВИЕ

2. РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Казахской академией спорта и туризма по специальности магистратуры 6М010800 - «Физическая культура и спорт»

2 РЕЦЕНЗЕНТЫ: **Жунусбеков Ж.** – кандидат педагогических наук, Национальный научно-практического центр физической культуры МОН РК;
Дельвер П.П.- кандидат педагогических наук, профессор Казахской академии спорта и туризма

3.СОГЛАСОВАНА И ВВЕДЕНА В ДЕЙСТВИЕ Министерством образования и науки Республики Казахстан 30 июня 2016 г.

4.Типовая учебная программа **РАЗРАБОТАНА** в соответствии с Типовым учебным планом 2016 года специальности 6М010800 - «Физическая культура и спорт»

5.Рассмотрена на заседании Республиканской учебно-методической секции специальности «Физическая культура и спорт»

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства образования и науки Республики Казахстан

СОДЕРЖАНИЕ

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Введение

МОДУЛЬ 1. ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА В СТРУКТУРЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

МОДУЛЬ 2. ФОРМИРОВАНИЕ ЗНАНИЙ, УМЕНИЙ И НАВЫКОВ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ У СТУДЕНТОВ

МОДУЛЬ 3. СТРУКТУРНО-СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЕ КОМПОНЕНТЫ «НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ОСНОВ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА»

МОДУЛЬ 4. КОНТРОЛЬ И УПРАВЛЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКОЙ СТУДЕНТОВ

МОДУЛЬ 5. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ КАФЕДРЫ ФИЗВОСПИТАНИЯ И СПОРТИВНОГО КЛУБА ВУЗА

ПРИМЕРНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ТЕМ МЕТОДИЧЕСКИХ (СЕМИНАРСКИХ) И ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ

СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Настоящая типовая программа написана в соответствии с предъявляемыми требованиями и предназначена для подготовки магистров специальности 6М010800- «Физическая культура и спорт» - научно-педагогическое направление.

Цель преподавания дисциплины: формирование у магистрантов глубоких профессиональных знаний и педагогических навыков практической деятельности в сфере научно-педагогических основ физической культуры и спорта.

Задачи преподавания дисциплины:

6. Изучить научно-педагогическую модель вуза рыночного типа по направлению «Физическая культура и спорт» в условиях кредитной системы обучения.

7. Определить место физической культуры в структуре профессионального образования.

8. Изучить особенности физической подготовки студентов вуза.

9. Освоить методы и приемы проведения теоретических и практических занятий в вузе.

10. Овладеть методами научно-исследовательской и методической работы в вузе.

Изучение дисциплины способствует выработке организационно-управленческих навыков в области физической культуры и спорта в высшей школе.

Минимум знаний и умений. Магистранты по окончании курса должны **знать:**

- методику проведения занятий по физической культуре;
- методику составления документов планирования, учета и контроля;
- методику организации научно-исследовательской работы студентов.

Они должны **уметь:**

- проводить учебные, методические и тренировочные занятия в вузе;
- планировать и организовывать массовые физкультурно-оздоровительные мероприятия;
  - проводить спортивные соревнования;
  - организовывать подготовку общественно-физкультурных кадров;
  - организовывать приём нормативов физической подготовленности студентов.

Постреквизиты: Применение знаний и практических умений в профессиональной деятельности.

Общепрофессиональные компетенции:

- компетенции, обеспечивающие полипрофессионализм, готовность к решению общепрофессиональных задач специалиста с высшим образованием в сфере физической культуры и спорта и создающие базу для специализации:

- компетенции, ориентированные на общие теоретические, социально-экономические и организационно-управленческие вопросы в образовательной области сферы физической культуры и спорта;

- компетенции, направленные на планирование и организацию работы учебного и спортивного коллектива;

- компетенции, направленные на ресурсное обеспечение деятельности, систему менеджмента качества труда и т. д.;

Специальные компетенции (профессионально-функциональные и профессионально-коммуникативные знания и умения):

- подготовка специалиста к конкретным для данного направления объектам и предметам труда;

- овладение алгоритмами деятельности по моделированию, проектированию, научным исследованиям в конкретной профессиональной области;

- формирование дидактических умений и навыков;

- выработка особенностей общения и управления спортивным коллективом и командой в работе с учащимися средних школ и ДЮСШ.

Возможность развития такой профессиональной компетентности должна обеспечиваться рядом базовых характеристик личности, в частности, наличием профессиональных интересов, склонности к профессии, отсутствием противопоказаний.

Настоящая программа предназначена для всех форм обучения.

СОДЕРЖАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ

Введение

Предмет, задачи и содержание дисциплины «Научно-педагогические основы физической культуры и спорта».

Методы изучения дисциплины.

Роль и место дисциплины в системе подготовки специалистов по физической культуре и спорту.

Модель вуза нового рыночного типа.

Инновационные проекты в системе образования.

Реформы в системе образования.

МОДУЛЬ 1. ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА В СТРУКТУРЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Роль и место физической культуры в системе высшего образования. Законы РК «Об образовании» и «О физической культуре и спорте» о физической культуре в вузе.

Роль и место гимнастики, легкой атлетики, спортивных игр, плавания, силовой подготовки и т.д. в укреплении здоровья студентов.

Распределение кредит - часов по видам учебных занятий.

Распределение студентов по группам (специальная медицинская группа, подготовительная и основная группы, группа спортивного совершенствования).

Внеурочные формы физической культуры в вузе.

МОДУЛЬ 2. ФОРМИРОВАНИЕ ЗНАНИЙ, УМЕНИЙ И НАВЫКОВ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ У СТУДЕНТОВ

Формирование знаний, умений и навыков по физической культуре и спорту у студентов для поддержания оптимальной работоспособности, снятия утомления и восстановления.

Проведение теоретических занятий (лекций) по физической культуре со студентами вуза. Презентация лекций. Электронные учебники. Методические занятия.

Организация и проведение практических занятий по физической культуре со студентами различных квалификационных групп.

Особенности профессионально-прикладной физической культуры.

Организация и проведение практических занятий по физической культуре в соответствии с будущей профессией студентов.

Обучение студентов приемам самоконтроля и самооценки. Использование инновационных технологий обучения и НИРС в учебном процессе.

МОДУЛЬ 3. СТРУКТУРНО-СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЕ КОМПОНЕНТЫ «НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ОСНОВ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА»

График проведения видов спорта в учебном году. Планирование средств и методов физической культуры на 4 года обучения.

Задачи физической культуры в вузе. Развитие основных физических способностей, формирование двигательных умений и навыков у студентов.

Профессионально-прикладная физическая подготовка студентов.

Методические и практические основы проведения занятий в специальной, подготовительной, основной группах и группах спортивного совершенствования.

Распределение часов по гимнастике, легкой атлетике, спортивным играм, силовой подготовки и другим видам спорта в учебном плане.

Соотношение объемов теоретических, методических и практических занятий.

МОДУЛЬ 4. КОНТРОЛЬ И УПРАВЛЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКОЙ СТУДЕНТОВ

Определение уровня физического здоровья студентов, его коррекция. Паспорт физического здоровья студента, принципы и методика его составления.

Нормативные требования к физической подготовке студентов. Программа физической культуры для вузов. Нормативы «Президентских тестов физического развития населения Республики Казахстан».

Оценка уровня физической подготовки студентов в ходе практических занятий по физической культуре.

Рубежный контроль физической подготовки студентов. Рейтинговая оценка знаний студентов по физической культуре.

Итоговый контроль физической подготовки студентов по семестрам.

МОДУЛЬ 5. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ КАФЕДРЫ ФИЗВОСПИТАНИЯ И СПОРТИВНОГО КЛУБА ВУЗА

Спортивный клуб вуза как самостоятельная физкультурно-спортивная организация. Распределение обязанностей по физкультурно-оздоровительной и спортивной работе между кафедрой физвоспитания и спортклубом.

Проведение внеурочных форм занятий по физической культуре.

Роль кафедры физического воспитания и спортивного клуба в проведении массовых физкультурно-оздоровительных мероприятий.

Организация работы секций по видам спорта и проведение учебно-тренировочных занятий в них.

Организация и проведение соревнований по видам спорта. Подготовка общественного физкультурного актива и судей по видам спорта.

ПРИМЕРНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ТЕМ МЕТОДИЧЕСКИХ (СЕМИНАРСКИХ) И ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ

1. Инновационные проекты в системе образования. Реформы в системе образования.
2. Методика распределения кредит - часов по видам учебных занятий.
3. Внеурочные формы физической культуры в вузе.
4. Распределение студентов по группам (специальная медицинская группа, подготовительная, основная группы, группа спортивного совершенствования).
5. Организация и проведение практических занятий по физической культуре со студентами различных медицинских групп.
6. График проведения видов спорта в учебном году. Планирование средств и методов физической культуры на 4 года обучения.
7. Распределение часов по гимнастике, легкой атлетике, спортивным играм, силовой подготовки и другим видам спорта в учебном плане.
8. Определение уровня физического здоровья студентов, его коррекция.
9. Паспорт физического здоровья студента, принципы и методика его составления, ведения и анализа .
10. Оценка уровня физической подготовки студентов в ходе практических занятий по физической культуре.
11. Итоговый контроль физической подготовки студентов по семестрам.
12. Проведение внеурочных форм занятий по физической культуре.
13. Организация работы секций по видам спорта и проведение учебно-тренировочных занятий в них.
14. Организация и проведение соревнований по видам спорта.
15. Подготовка общественного физкультурного актива и судей по видам спорта.

СПИСОК РЕКОМЕНДУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

Основная литература:

- 1 Закон РК «Об образовании».
- 2 Закон РК «О физической культуре и спорте» от 15.06. 2015 г.
- 3 Государственная программа РК по физической культуре и спорту.
- 4 Гуськов С.И. Спортивный маркетинг.- Киев: Олимпийская литература, 1996.
- 5 Галкин В.В. Экономика и управление физической культурой и спортом: Учебное пособие для ВУЗов.- Ростов –на –Дону. Феникс, 2006 .
- 6 Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта. Учебное пособие для ВУЗов. - М.: Академия, 2007.
- 7 Курамшин Ю.Ф. Теория и методики физической культуры: учебник для ВУЗов. - М.: Советский спорт, 2004.

Дополнительная литература:

- 1 Баргунов И.С., Нестеров А.А. Физическая культура и спорт. Методология, теория, практика: учебное пособие для ВУЗов. - М.: Академия. 2006 .
- 2 Холодов Ж.К., Кузнецов В.С. Практикум по теории и методике физической культуры и спорта: Учебное пособие для ВУЗов. - М.: Академия, 2005.
- 3 Указ Президента Республики Казахстан “ О неотложных мерах по развитию массового спорта в Республике Казахстан” от 4 мая 1995 г. , № 2261.
- 4 Воинов В.Э., Воинова Т.В. Система управления физической культурой и спортом в Казахстане: учебное пособие. - Алматы, КазГосЖенПУ, 2015.

Интернет ресурсы

1. www.twirpx.com/files/physical_training/sports
2. opace.ru/b/teoriya_i_metodika_fizicheskoy_kultury
3. <http://cribs.me/pedagogika/uchenicheskii-kollektiv>;
4. <http://knowledge.allbest.ru/>
5. studopedia.org/1-67787.html
6. mirknig.com/2012/01/05/teoriya-i-metodika-fizicheskoy-kultury.html
7. www.0zd.ru/sport_i_turizm/metodika_prepodavaniya_fizicheskoy.html

Составитель: В.Е. Воинов - доцент Казахской академии спорта и туризма

**МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ**

1.	СПОРТТЫ БАСҚАРУДЫҢ ҰЙЫМДАСТЫРУЛЫ-ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕР	3
2.	ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТОМ	12
3.	ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ	21
4.	НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА	30